

6 ส.ค. 2539

ผลของการให้ความรู้และการสนับสนุน
ต่อความวิตกกังวลของมารดาหลังคลอดที่มีบุตรตัวเหลือง

THE EFFECT OF EDUCATIVE AND SUPPORTIVE INTERVENTION
ON ANXIETY OF POSTPARTAL MOTHER WITH JAUNDICE BABY

พิมพ์ที่
จิรากร

อุภินันท์นาการ
จาก
มิ่งทิพย์กฤษณีย์ ม.พงษ์ดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลมารดาและทารก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2539

ISBN 974-588-381-6

สงวนลิขสิทธิ์

๗๗
๗๕๔๓๐
๒๕๓๙

Copyright by Mahidol University

33315 ๓๕

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลของการให้ความรู้และการสนับสนุนต่อความวิตกกังวล
ของมารดาหลังคลอดที่มีบุตรตัวเหลือง

ผู้วิจัย พุ่มพวง จีรากุล

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลมารดาและทารก)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

อรรถพันธ์ เจริญผล, วท.บ. (พยาบาลสาธารณสุข), ค.ม.
มาลี เลิศมาลีวงศ์, วท.บ. (พยาบาล), M.N.
จันทิมา ชนบดี, วท.บ. (พยาบาลและผดุงครรภ์), ภ.ม.,
M.S.N., D.S.N.

วันที่สำเร็จการศึกษา 29 เมษายน พ.ศ. 2539

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองนี้ เป็นการศึกษาผลของการให้ความรู้และการสนับสนุนต่อความวิตกกังวลของมารดาหลังคลอดที่มีบุตรตัวเหลือง โดยทำการศึกษาในมารดาครรภ์แรกหลังคลอดที่มีบุตรตัวเหลืองที่คลอดในวิชัยพยาบาล จำนวน 64 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 32 คนมารดาหลังคลอดทั้ง 2 กลุ่มได้รับการพยาบาลตามปกติ แต่มารดาหลังคลอดในกลุ่มทดลองได้รับความรู้และการสนับสนุนเสริมจากการพยาบาลตามปกติโดยผู้วิจัย วัดความวิตกกังวลของกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญของสปีลเบอร์เจอร์และคณะ (Spielberger, et al. 1970) 2 ครั้ง ครั้งแรกในวันแรกที่บุตรต้องเข้ารับการรักษาอาการตัวเหลืองด้วยวิธีการส่องไฟและครั้งที่ 2 เมื่อส่องไฟครบ 48 ชั่วโมง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS/PC⁺ ผลการวิจัยพบว่า มารดาหลังคลอดที่มีบุตรตัวเหลืองกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติเมื่อบุตรเริ่มได้รับการส่องไฟมีคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลแตกต่างกับกลุ่มที่ได้รับความรู้และการสนับสนุนร่วมกับการได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) มารดาหลังคลอดที่มีบุตรตัวเหลือง กลุ่มที่ได้รับความรู้และการสนับสนุนร่วมกับการได้รับการพยาบาลตามปกติ เมื่อส่องไฟครบ 48 ชั่วโมงมีคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวล น้อยกว่า กลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) มารดาหลังคลอดที่มีบุตรตัวเหลือง กลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติเมื่อส่องไฟครบ 48 ชั่วโมง มีคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลแตกต่างกับเมื่อเริ่มได้รับการส่องไฟอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) และมารดาหลังคลอดที่มีบุตรตัวเหลือง กลุ่มที่ได้รับความรู้และการสนับสนุนร่วมกับการได้รับการพยาบาลตามปกติเมื่อส่องไฟครบ 48 ชั่วโมงมีคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวล แตกต่าง

กับเมื่อบุตรเริ่มได้รับการส่องไฟอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

การวิจัยครั้งนี้ สนับสนุนความตรงตามทฤษฎีความเครียดของลาซารัสและฟอล์คแมนในส่วนที่อธิบายถึงการประเมินตัดสินเหตุการณ์ว่า เป็นความเครียดหรือไม่รุนแรงมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยสถานการณ์เฉพาะหน้า และปัจจัยทางด้านตัวบุคคล และการที่บุคคลจะลดความเครียดได้นั้น ต้องอาศัยแหล่งประโยชน์จากบุคคลที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลใหม่ เพื่อให้เกิดการประเมินซ้ำ พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล การศึกษา และการวิจัยครั้งต่อไป

Thesis Title   The effect of Educative and Supportive
                                 Intervention on Anxiety of Postpartal
                                 Mother with Jaundice Baby

Name   Poompoung Chirakool

Degree   Master of Nursing Science (Maternal and
                                 Newborn Nursing)

Thesis Supervisory Committee

                                 Orapin Chareonpol, B.Sc.(P.H.N.), M.Ed.
                                 Malee Lerdmaleewong, B.Sc.(Nursing),M.N.
                                 Chantima Khanobdee, B.Sc.(Nursing and
                                 Midwifery), M.S.,
                                 M.S.N., D.S.N.

Date of Graduation   29 April B.E. 2539 (1996)

Abstract

This quasi-experimental research was designed to test the effect of educative and supportive intervention on anxiety of postpartal mother with jaundice baby. The samples were primigravidarum who delivered at Vachira Hospital. Sixty four postpartal mothers who had jaundice babies were purposively selected and randomly assigned into two groups, the control and experimental groups. Each group had 32 subjects. The subject in both groups received the usual nursing care provided by nurses in the service ward, but the experimental group received additional educative and supportive intervention which provided by the investigator. Anxiety of postpartal mothers were measured twice by the State-Trait Anxiety Inventory Form X-I (Spielberger, et al. 1970) on the first day of phototherapy and on the 48 hours later. Data was analyzed by SPSS/PC⁺ program. The results of this study indicated that: The mean score of anxiety on the first day of phototherapy in the control group was

no statistically significant difference from experimental group ($p > .05$). The mean score of anxiety on 48 hours later, the experimental group was significantly lower than the control group ($p < .001$). In control group the mean score of anxiety on 48 hours later was no statistically significant difference from the first day of phototherapy ($p > .05$). In experimental group the mean score of anxiety on 48 hours later was significantly lower than the first day of phototherapy ($p < .001$).

The findings seemed to support Lazarus & Folkman's stress theory about relationships among cognitive appraisal influenced factors of cognitive appraisal and social support. Implications for clinical practice, nursing education and suggestion for further study were recommended.